

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Regi competere ut incommodis exemptionum prospici curet. Novos Religiosorum ordines, nec novas Ecclesias, aut monasteria construi posse sine Regis consensu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

non doleant, aut non timeant. Quæris quam? Subtrahuntur Abbates Episcopis, Episcopi Archiepiscopis &c. Sic factitudo probatis vos habere plenitudinem potestatis, sed iustitia foris non ita. Facitis hoc, quia potestis; sed utrum & debeatis, questio est. Multis deinde prosequitur inversum ordinem & confusam Ecclesiæ hierarchiam; adeo ut monstro similes esse dicat ecclesiasticorum graduum status, cum inferiores dignitates, à superioribus divitæ, capiti junguntur, ac si digitus supra manum constitutus capiti *ἀνωτα* connectatur.

Bern. ep. 179.
no. & 41.

Joan. Satisfier. Po-
licat. lib. 7. c. 21.
Petrus Blesensis
ep. 68.

Invehitur alibi in monachos qui Episcoporum imperium detrectarent, & superbiam suam honesto libertatis nomine tegerent, monasteriorum reditus devastantes, ut pecuniæ redemptione à jurisdictione diocæsana emanciparentur. Ioannes Sarisberiensis & Petrus Blesensis hunc disciplinæ everse morbum suo seculo deplorarunt. Quæ privilegia deinde ad Ecclesiarum Capitula porrecta sunt, eo prætextu, quod & monasticam vitam clericatus adiecissent, quodque ab Episcopis suis iniqua dominatione premerentur.

VII. Sed quanto incremento auctæ sint exemptiones à quadringentis annis, illi soli constabit qui diligenter & numerum religiosarum domuum ab eo tempore excitatarum, & privilegia non solum libertatis, sed etiam plurimarum facultatum, illis concessa expendet. Quæ variis motibus Ecclesiæ statum concusserunt, sed quantum fieri potuit, Conciliis Lateranensibus, & Viennensibus, pluribusque Summorum Pontificum Constitutionibus, huic discordiæ prospectum est: qui exemptiones non resciderunt quidem, sed variè pro temporum & rerum conditione temperarunt. Guillelmus Durandus omnibus ingenij viribus hanc ab Ecclesia ægritudinem depellere contendebat, accurata & supra sæculi sui captum elucubrata tractatione, quæ remedium aliquod à Concilio Viennensi extorsit. Probat ille constitutum in Ecclesia ordinem à Conciliis generalibus, pro libitu à Pontificibus his gratiosis exemptionibus everti non posse. Deinde etsi hoc à Papa fieri possit, non expedire statui universalis Ecclesiæ, nec religioni, nec ipsis personis religiosis. Quod ille multis argumentis conficit, docens episcopatus vim in partes dividi, dignitatem violari, obsequium reverentiæque Episcopis debitam aboleri, vitia subditorum impunita relinqui, & criminibus faciliorem viam aperiri. Quin & Religiosos, qui demissionem animi sectari profitentur, his exemptionibus tumidos in superbiam adeo efferri quod non solum Abbates & Priores, Guardiani, & alij in statu alienjus ad-

Guill. Durand. de
modo Concil. ge-
ner. celebrandi
Rubr. de exemp-
tionibus.

ministrations & pralationis existentes, verè etiam minores fratres & persona dictarum religionum, frequenter putant Episcopis, Archiepiscopis, & aliis Prelatis se quodammodo fore æquales, & debere quibuscunque aliis personis ecclesiasticis ecclesiastica beneficia obtinentibus anteferri. Sed Durandi animus commotus detumisset, si felicitas eorum temporum religiosos homines edidisset similes nostris, quorum emendata castigataque vita, & exacta *τῆς ἀσκητικῆς ἀριστείας*, squallorem seculi nostri non mediocriter exornant.

VIII. Quare cum ex hac graduum confusione scandalum ab aliquo seculi hac re natum, nondum sit deletum, etsi non adeo ferveat ac tempore Bernardi, atque adeo eam ob causam exemptiones omnino tolli non debeant, attamen cum ista canonum & disciplinæ sanioris remissiones publicam tranquillitatem lædant, non alienum esse à regio munere ut ex parte sua curet his incommodis prospici, intelliget qui diligenter expendet ea quæ à nobis hoc capite adnotata sunt. Quæ de re Tomo secundo Diatriba unica copiosè dicturi sumus. Interim observandum erit morem illum qui in regno obtinet, ut neque novus Religiosorum ordo instituat, nec novæ Ecclesiarum vel monasteriorum ædificationes fiant, absque Principis rescripto, confirmatum fuisse constitutione regia anno MDCXXIX. & ex iis quæ hoc capite recensimus, originem sumpsisse. Quæ de re copiosius alibi.

T. I. Lib. 4.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

[Illustre exemplum exemptionis, quæ monasterio S. Vedasti Atrebatensis in Synodo Vermeriensi concessa est ab Episcopis, postulante Karolo Calvo Rege, exhibet Hincmarus Remensis Archiepiscopus in epistola sequenti, quam nos edidimus ex archivo ejusdem monasterij, quæ verò edita etiam est ab Auberto Miræo in codice diplomatum Belgicorum pag. xxii.

PRIVILEGIUM

MONASTERII ATREBATENSIS,

Concessum in Concilio Vermeriensi anno
DCCCLXVI.

HINCMARUS Remorum Archiepiscopus, ac plebis Dei famulus, omnibus confratribus nostris Archiepiscopis & Episcopis nunc ad Synodum vocatis, atque mecum Vermeriaco Palatio constitutis, Gaudendum est nobis, fratres carissimi, ac in Domino Iesu Christo exultandum, pro senioris nostri Karoli

Karoli serenissimi ac gloriosissimi Regis ferventissimo studio, quod ob amorem Dei & salutem animarum suarum gerit circa monasteria & loca sanctorum relevanda, instauranda, atque religiosè ordinanda. Ad quod negotium ut ferret, si forte teperet, nos Episcopos conveniret illum admonere. Sed ille. Deo gratia, Spiritu sancto plenus, utilitatibus ac necessitatibus servorum . . . . . pauperum Christi consulens, non solum nos admonet, sed etiam humiliter deprecatur, ut in hac re illius adjuutores prompta voluntate existamus; videlicet ut quod ille per suum Præceptum confirmavit, nos divina auctoritate & nostra episcopali sententia ita corroboremus ut in æternum nullus mortalium id audeat temerare atque violare. Nunc verò maximè de monasterio sanctissimi Confessoris Christi Vedasti, ejusdemque loci monachis, quod dicitur Nobiliacus, curam atque ordinationem præ manibus habet: quoniam ipsam abbatiam nunc noviter, redente sibi nepote suo Lothario Rege, recepit, quam olim post bellum Fontanidum fratri suo Lothario Imperatori ob gratiam firmioris inter se amicitie præstitit. Quapropter idem Dominus Rex Senior noster de eadem abbata, sicut sibi suisque fidelibus visum est, quasdam res, villas, prædia, mancipia, cum omnibus suis appendiciis imperiali Præcepto suo indidit, auctoritate sigilli sui signavit, atque confirmavit, quarum villarum nomina sunt hæc. Ad matriculam scilicet Ecclesie, Mainbodvillam, Varsenares, Herboronsternam, Pomerias, Herlincurtem, mansos decem, cum omni longo bicagio; Marnum, Marselle, & Sceldogothem, Inventiacum; & in dominica curte mansum. Has villas, cum mancipiis, & omnibus ad se pertinentibus, in usus luminariorum, matriculariorum, & ceteris quæ in Ecclesiis in præfato monasterio positæ necessaria fuerint, deputavit, cum omni censu de omnibus precariis monasterij; eo modo, ut quidquid etiam ad medicinam opus fuerit, ex præfatis villis suppleatur. Ad necessaria verò fratrum, victus scilicet, & potus, has villas delegavit: Medietatem vicii qui vocatur Novavilla, juxta ipsius monasterium siti, & tabernam unam, Filciacum villam, dominicam curtem Theuludum, Bigarium, Hernancurtem, & Bernellam. In pago Belvacensi, Mediocanas, puteas aquas, & Mungiscurtem, mansum indomicatum unum, & alios mansos viginti quatuor, cum Ecclesia, & vineis, & ceteris appendiciis. Valles super fluvium Sumnam, cum camba una, & duobus molendinis, & mansis ad eodem pertinentibus, Stragas, Salciacum, Atramentarias, Mast, Marcham, Strogothem, Pincriam Emmonis & Tagentarij. Has omnes villas, cum ceteris omnibus, usibus fratrum æternaliter defervituras deputavit. Ad cameram verò fratrum præfatorum has villas destinavit: Aheras, Salciacum, Limacum, Campanias; & in Fontanido mansos tres, & mansum unum in Lumbras, & alterum in Hadas, cum homine nomine Godone, & tabernam unam in vicio monasterij, cum omnibus appendiciis, familiis, & Ecclesiis, & universis ad se pertinentibus. Ad portam verò Vernei, Amuillam; & in Ausinio, mansum unum, cum molendino; & in Ans, mansos quinque, cum molendino, & decimam omnis abbatiæ. Ad hospitale verò pauperum; in Dagingvilla, mansos septem; & in Bonejamvillam & Lersales, mansos tres, & quintam partem omnis decimæ quæ ad portam venit; & de omnibus

lignariis omnium villarum quæ ad præposituram vel ad cameram pertinent, carros decem. Ad domum verò infirmorum, omne teloneum ex mercato. Pro remedio namque animæ genitoris & genitricis suæ, ac pro salute sua, & Immentudis suæ carissimæ conjugis, dedit has villas fratribus, Trourelcurtem, Siliacum, Lutosum montem, ac Tigidum; ut in eorum anniversariis refectio plenissima eis præparetur. Vnde nos omnes Episcopi, qui synodali convocazione hic adsumus Senioris nostri Karoli Regis jussu, ex auctoritate Dei omnipotentis & potestate nobis divinitus collata præcipimus & statuimus ut nullus Rex, nullus Episcopus, nullaque persona alia de jam factis rebus, & de nominatis villis, prædiis, & mancipiis ipsis monachis deputatis unquam in sequenti tempore aliquid agere præsumat; sed illarum ordinatio in Abbate vel monachis pendeat; nullaque omnino servitia, nec mansionaticos, nec parafredos, nec caricaturas ab illis villis exigat; nec placita in illorum villis quicquid teneat. Vt ipsi monachi ab omni seculari inquietudine immunes, liberè, religiosè, & quietè in monasterio viventes, absque ullius Senioris impedimento ipsas res teneant, dominantur, atque possideant, Deique misericordiam pro Senioris nostri prolisque regie sanitate & æterna beatitudine, proque totius suæ Ecclesie statu ac pace illos fideliter exorare delectet. Monasterium verò ipsum, ejusque custodia, atque omnis ordinatio ad ipsos monachos, & ad Abbatem, quem sibi elegerint, pertineant. Neque Canonici extra claustrum ad habitandum admittantur ulterius, sicuti hæctenus, omnimodis inhibemus; excepto servitores illorum: quia non modicas dissensiones audivimus propter hoc in illo exortas fuisse cænobio. Si quis verò, quod abest, his nostris præceptis & statutis aliqua levitatis vel avaritiæ, cupiditatis vel malitiæ præsumptione contraire voluerit, vel aliquod impedimentum supradictis monachis vel Abbati beatissimi Vedasti inferre tentaverit quolibet ingenio, qualibet arte, quoquo modo, clam, vel manifestè, omnium nostrum sententia damnatus à Patre & Filio & Spiritu sancto Deo omnipotente, cui injuriam facere non timuit, quia ipse dixit, *Qui vos audit, me audit. & qui vos spernit, me spernit*, anathematis vinculis obligatus, à cœtu sanctorum separatus in æternum cum his quorum vermis non moritur, & ignis non exstinguitur, nisi publica satisfactione dignè penituerit, deposito, si laicus fuerit, secularis militiæ cingulo, si Clericus, ecclesiastici honoris dignitate. Pax verò & misericordia Dei super illos qui illa custodierint quæ in isto divinæ nostræque auctoritatis privilegio conscripsimus, nostrisque nominibus in Dei nomine firmavimus. Amen. Statuimus denique ut hoc idem privilegium à nobis editum, divinæque auctoritate roboratum, per omnes synodos quæ in posterum agenda sunt deferatur. Nostrisque oramus humiliter successores, ut pro Dei amore & sancti Vedasti, ipsi quoque subscribendo corroborent quod à nobis constitutum est.

Hincmarus sanctæ Metropolis Remorum Archiepiscopus subscripsit.
 Egilo divino munere Archiepiscopus* subscripsit. * *Senonensis*
 Vvenilo Rotomagensis Archiepiscopus subscripsit.
 Herardus Turonis Archiepiscopus subscripsit.
 Vulfadus Bituricensis Archiepiscopus subscripsit.
 Froterius Burdegalensis Archiepiscopus subscripsit.

194 De Concordia Sacerdotij & Imperij &c.

Ercanraus Catalaunensis Episcopus subscripsi.
 Hildegarius Meldensis Episcopus subscripsi.
 Folericus Augustę Tricorum Episcopus subscripsi.
 Hilmeradus Ambianensis Episcopus subscripsi.
 Helias indignus * Episcopus subscripsi.
 * Ingolismensis.
 Aneas Parisiacensis Episcopus subscripsi.
 Raginelmus Noviomagenis Episcopus subscripsi.
 Gumbertus Ebroicentis Episcopus subscripsi.
 * Baiocensis.
 Ercambertus gratia Dei Episcopus * subscripsi.
 Ioannes Cameracensis Episcopus subscripsi.
 Vvalterius Aurelianensis Episcopus subscripsi.
 Villebertus Carnotensis Episcopus subscripsi.
 Hincmarus Laudunensis Episcopus subscripsi.
 Heirardus Lexovientis Episcopus subscripsi.
 * Aviffiodorensis.
 Christianus Dei gratia * Episcopus subscripsi.
 Erpuinus Sylvanectensis Episcopus subscripsi.
 Odo Belvacensis Episcopus subscripsi.
 Rothadus Sueffionensis Episcopus subscripsi.
 Anselmus Lemovicentis Episcopus subscripsi.
 Isaac Lingonice Episcopus subscripsi.
 Actardus Nannetensis Episcopus subscripsi.
 Abbo Nivernensis Episcopus subscripsi.
 Sigenandus Constantiacensis Episcopus sub-
 scripsi.
 Hildebrandus Saiensis Episcopus subscripsi.
 Bodo Augustodunensis Episcopus subscripsi.
 Karlomannus Abbas subscripsi.
 Hugo Abbas subscripsi.
 Gauzlenus Abbas subscripsi.
 Hiduinus Abbas subscripsi.
 Vulfo Abbas subscripsi.
 Berengarius Abbas subscripsi.
 Vulfardus Abbas * subscripsi. * Rokensis.
 Hildebertus Abbas subscripsi. * Follensis.
 Odo Abbas * subscripsi.
 Fulco Abbas subscripsi.
 Ego Gauzlenus Abbas iussu Domini Hincmari
 Archiepiscopi hoc privilegium scripsi & subscripsi.

